

Sundhedsplan for tandpleje for børn og unge i Morsø Kommune

2026-2030

Indhold

Vision	4
Forord	4
Målsætning	4
Tidlig indsats	4
Førstegangsbesøg	5
Undersøgelsesintervaller og risikovurdering	5
Faktorer, der danner grundlag for risikovurdering og inddeling af patienter i kategorier	6
Grøn - Gul – Rød	7
Forebyggende og undervisende besøg i folkeskolen	7
Børnehave	7
Børnehaveklasse	8
1.klasse	8
2. klasse	8
3. – 8. klasse	8
SCOR (Sundhedsstyrelsens Centrale Odontologiske Register)	8
Målgruppe	9
Målgruppe 0-3-årige (mælketænder)	9
Vidensmål	9
Holdningsmål	10
Adfærdsmål	10
Metoder:	10
Basisydelsen	10
Målgruppe 3-5-årige (mælketænder)	10
Vidensmål	10
Holdningsmål	11
Adfærdsmål	11
Metoder:	11
Basisydelsen	11
Målgruppe 6-12-årige (mælketænder og blivende tænder)	12
Vidensmål	12
Holdningsmål	12
Adfærdsmål	12

Metoder:	13
Basisydelsen.....	13
Målgruppe 13-15-årige (blivende tænder)	13
Vidensmål	13
Holdningsmål.....	13
Adfærdsmål.....	13
Metoder:	13
Basisydelsen.....	13
Målgruppe 16-21-årige (blivende tænder)	14
Vidensmål	14
Holdningsmål.....	14
Adfærdsmål.....	14
Metoder:	14
Basisydelsen.....	14
Tandregulering	15
Tandplejens rolle ved bekymring om omsorgssvigt og overgreb overfor børn og unge.....	15

Vision

At sikre, at børn og forældre sammen kan varetage tandsundheden – så alle bevarer sunde tænder hele livet

Forord

I Morsø Kommune hører Børnetandplejen under Børn og Unge.

I Morsø Kommune ønsker vi at forebygge ulighed i sundhed i samarbejde med borgeren, og at bevare sunde tænder hele livet.

Sunde tænder er ikke bare en selvfølge, en god tandsundhed gennem hele livet har en markant indflydelse på den samlede livskvalitet.

I et samarbejde mellem Morsø Kommune og de privatpraktiserende tandlæger på Mors skabes mulighederne for, at børn og unge i alderen 1,5 – 21 år opnår en god tandsundhed, som giver grundlag for god tandsundhed og mundhygiejne hele livet.

Dette sker ved god hjemmetandpleje samt tilbud der understøtter børn og unge i at udvikle hensigtsmæssige tandplejevaner og dermed bevare tænder, mund og kæber i en funktionsdygtig stand gennem hele livet.

Sundhedsplanen er udarbejdet i et samarbejde mellem Morsø Kommune og de privatpraktiserende tandlæger på Mors.

Sundhedsplanen har været i høring i

Sundhedsplanen er politisk godkendt af Udvalget for Børn, Kultur og Turisme den 13. august 2025

Sundhedsplanen revideres hvert 4. år.

Målsætning

- Tilbuddet om børnetandpleje starter, når barnet fylder halvandet år, hvor forældre introduceres til god tandpleje for barnet og til børne- og ungdomstandplejen på Mors.
- Introduktion til god hjemmetandpleje.
- At, bevare tandsundheden på Mors, svarende til det gennemsnitlige landsplan.
- Sunde tænder hele livet, og vigtigheden i, at være medansvarlig for bevarelse af egne sunde tænder.

Tidlig indsats

Tandplejen arbejder systematisk med tidlig opsporing og indsats. Der er fokus på både den generelle sundhed og tandsundheden.

Forebyggelse er tandplejens primære opgave. Det gælder i forebyggelsen af tandsygdomme, ligesom der i høj grad også er fokus på barnet/den unges generelle sundhed og trivsel.

Tandplejens medarbejdere er de eneste sundhedspersoner, der kontinuerligt ser alle børn og unge fra 1½ til 21 år. Der er ved enhver henvendelse på tandklinikken opmærksomhed på "det hele barn/den hele unge".

Der er primært fokus på henvendelsesårsagen/tandproblemet, men der observeres også andre faktorer – samspil med forældre, trivsel, fysiske skader, Kooperation i forhold til alder mv.

Nogle generelle sygdomme kan vise sig i munden ved forandringer på slimhinder og tænder. Der kan fx være erosioner(syreskader) på tænderne ved spiseforstyrrelser. Nogle systemiske sygdomme (fx tarmsygdomme, leukæmi) viser sig ved forandringer i slimhinderne i munden.

Tandplejens medarbejdere har skærpet underretningspligt og underretter til Social, Sundhed og Beskæftigelse, som tager, kontakt til Center for Børn og Unge ved bekymring for trivslen hos et barn/en ung, eller ved dental neglect, gentagne afbud, eller udeblivelser og dårlige tandplejevaner.

Førstegangsbesøg

Der er evidens for, at tidlig opsporing og indsats over for børn og deres tandplejevaner resulterer i en bedre tandsundhed senere i livet. Ved at tilføre kompetencer tidligt i livet sikres en positiv livsbane.

Ved at indkalde alle børn, når de fylder 1,5 år, øges mulighederne for tidligt at grundlægge gode kost- og tandbørstevaner, så tandsygdomme caries og gingivitis (tandkødsbetændelse) undgås.

Ved første besøg er der fokus på den sundhedsfremmende indsats ved dialog med forældre/pårørende om tandpleje og de faktorer, der har betydning for tandsundhed og risikoen for udvikling af tandsygdomme.

Tandplejens personale giver information om gode kostvaner og den daglige tandbørstning, evt. instruktion hvis det er muligt. Barnets risiko for udvikling af tandsygdomme vurderes, og der lægges en individuel plan for forebyggelse og behandling

Undersøgelsesintervaller og risikovurdering

Barnet indkaldes sammen med forældrene til første besøg på den valgte klinik, når barnet er 1,5 år. Barn og forældre indkaldes senest igen, når barnet er 3 år.

Undersøgelse af tand, mund- og kæberegionen foretages med intervaller, der fastsættes på grundlag af tandplejefaglige kriterier inden for de givne rammer i den kommunale tandpleje. Undersøgelserne foregår med en anerkendende tilgang.

Ved undersøgelserne diagnosticeres sygdomstilstande og deres følger. Den kliniske undersøgelse suppleres efter behov med røntgenoptagelser. Sygdomsårsager identificeres, og familien motiveres til ændring af u hensigtsmæssige kost- og tandbørstevaner. Der gives informationer, instruktion og træning i forhold til hensigtsmæssig tandpleje i hverdagen med henblik på kontrol af tandsygdomsudvikling.

Ved hver undersøgelse af barnet/den unge skal der ud fra tandplejefaglige vurdering foretages en risikovurdering, der danner grundlag for behandlingsplanen. I behandlingsplanen indgår fastlæggelse af undersøgelsesinterval samt planlægning af tiltag i perioden frem til næste undersøgelse.

Er der diagnosticeret begyndende caries og/eller observeret andre caries-risikofaktorer, indebærer det ekstra besøg henblik på yderligere instruktion, afpudsning, fluorlak, kontrol, røntgen eller andet.

Øvrige årsager til ekstra besøg mellem undersøgelserne er plak (bakteriebelægning), begyndende huller, kindtænder i frembrud, bekymring i forbindelse med tandskifte og gingivitis (tandkødsbetændelse).

- Børn og unge i Morsø Kommune indkaldes som udgangspunkt til statusundersøgelse (tandeftersyn) med et interval mellem 12 og 24 måneder.

Forældrene skal inddrages i behandlingsplanlægningen.

Faktorer, der danner grundlag for risikovurdering og inddeling af patienter i kategorier.

Inddelingen i **Grøn - Gul - Rød** kategori er en måde at tydeliggøre over for patienter (børn og forældre) hvordan tandstatus er og hvor stor risiko der er for at udvikle tandsygdomme ud fra patientens adfærd/vaner m.m.

Derfor tages nedenstående faktorer i betragtning ved undersøgelsen, og giver grundlag for fastsættelse af intervallerne mellem tandlægebesøg.

Individniveau

- Tandplejevaner, herunder tandbørstning og brug af fluor
- Kostvaner
- Kooperation
- Sociale/familiemæssige forhold
- Kulturelle forhold
- Generelle sygdomme

Tandniveau

- Plak (bakteriebelægning) i stagnationsområderne
- Gingivitis (tandkødsbetændelse)
- Begyndende caries
- Børn med caries i mælketænderne har en forhøjet risiko for caries i blivende tænder
- Cariesprogression er højere hos 6-12-årige end hos 13-22-årige
- Hypoplasier (emaljedefekter)
- Erosioner (syreskader)
- Molar (kindtænder) i frembrud/frembrudsperioden er på 1-2 år
- Tandstilling
- Tandskader

Grøn - Gul - Rød

Grøn; indkaldes til status undersøgelse om 12-24 mdr.

- Ingen aktiv caries – OBS kan have kronisk caries
- God mundhygiejne
- Ingen pocher (tandkødsломmer)
- Ingen eller få udeblivelser
- Ingen molarer (kindtænder) i frembrud
- Fornuftige kostvaner

Gul; indkaldes til status undersøgelser om 12 mdr. og til fokus besøg hver 3-6 mdr.

- Initial(begyndende) caries
- Dårlig gingivitis(tandkødsbetændelse)plak (bakteriebelægning)
- Pocher (tandkødsломmer)
- Carieserfaring inden for de sidste 2 år.
- Udeblivelser
- Molarer (kindtænder) i frembrud
- Hypoplastiske tænder (tænder med for lidt mineraler)
- Calculus (tandsten)
- Uhensigtsmæssige erosioner (kost/syreskader)
- Traume kontrol
- Eruptionskontrol (frembrud)
- Andre særlige behov fx sygdomme eller medicin

Rød; indkaldes til status undersøgelse om 12 mdr. og til fokus besøg hver 14 dag – 3 mdr.

- Stor carieserfaring
- Stor caries aktivitet
- Stor caries erfaring hos søskende
- Dårlig gingivitis(tandkødsbetændelse)plak (mundhygiejne)
- Pocher (tandkødsломmer)
- Mange udeblivelser
- Uhensigtsmæssige erosioner (kost/syreskader)

Forebyggende og undervisende besøg i folkeskolen

Gode tandplejevaner skal grundlægges så tidligt som muligt for at undgå caries og gingivitis/parodontitis. I Morsø Kommune får alle klasserne uanset om det er folkeskole eller friskole besøg min. 1 gang årligt.

Børnehave

I denne aldersgruppe gives der en kort orientering om tænder; hvor er tænderne, hvad bruger vi tænderne til, hvad er vigtigt i forhold til at passe tænderne, hvad er godt/ikke godt at spise/drikke. Med de ældste børn i denne aldersgruppe tales der om rokketænder, de kigger på model med mælke- voksentænder og der læses historien "Louise og Tandfeen".

Alle prøver at børste på mælketandsmodellen med stor tandbørste. Der udleveres tandbørste og tandpasta til alle samt tre forskellige tegninger om tænder.

Børnehaveklasse

I denne aldersgruppe, ses der en film om Karius og Baktus. Der tales om generel sundhed omkring tænder og pasning af sine tænder. Der tales om rokketænder og om sukkerindhold i madvarer.

Historien om Louise og Tandfeen læses og der udleveres tegninger om tænder og tandpasta til alle.

Derudover aflægges der 4 besøg til tandbørstning i denne aldersgruppe.

1.klasse

I denne aldersgruppe tales der generel sundhed omkring tænder, pasning og kost. Børnene tæller tænder på hinanden to og to, der udleveres spejle som de må tage med hjem.

Derudover aflægges der 4 besøg til tandbørstning i denne aldersgruppe.

2. klasse

I denne aldersgruppe tales der om tandtraumer, hvad sker der med tænderne hvis man falder og slår tænderne/mælketænder/blivende tænder.

Der tales mere i dybden omkring, hvordan caries opstår i tænderne og hvad man kan gøre for at forebygge bl.a. i forbindelse med rigtig kost.

Derudover aflægges der 4 besøg til tandbørstning i denne aldersgruppe.

3. – 8. klasse

I denne gruppe tales der om;

- Hvordan opstår caries, og hvordan forebygger man?
- Børstemetoder, el-tandbørster og redskaber til at renholde tandbørster
- Tandpasta, tandtråd, anbefalet tid for tandbørstning 2x2 min. dagligt
- Vigtigheden af at passe godt på sine tænder, da det kan have store økonomiske konsekvenser på lang sigt
- Kost sukker/syre. Syreskalaen gennemgås, herunder PH-værdi i det vi spiser/ drikker
- Der udleveres indfarvningstabletter, krus, servietter og engangstandbørster. Eleverne kigger i spejl efter indfarvning. De børster efter anvisning på stor model, de kigger igen og ser, om alt plak er børstet væk

De aflægges 1 besøg pr. år pr. klassetrin.

SCOR (Sundhedsstyrelsens Centrale Odontologiske Register)

I 1972 blev der med Lov om Børnetandpleje samtidig indført systematisk indberetning af børns tandsundhed til Sundhedsstyrelsen.

Indberetning af tandsundhedsforhold hos børn og unge foretages i henhold til reglerne i Sundhedsstyrelsens cirkulære af 22. november 1999 og vejledning af 22. november 1999 om indberetning af tandsundhedsforhold på børne- og ungdomstandplejeområdet.

Kommunerne indsender en årlig indberetning om den kommunale tandplejes omfang og struktur til Danmarks Statistik som led i den sociale ressourcetælling.

Indberetningspligten omfatter børn i alderen 5, 7, 12 og 15 år. I denne sammenhæng skal alderen forstås således, at der med 5-årige forstås alle børn, som i det aktuelle kalenderår (f.eks. år 2000) fylder 5 år. Tilsvarende kriterier gælder for 7-, 12- og 15-årige. Børnene registreres første gang, de er til undersøgelse i kalenderåret, uanset de måske endnu ikke er fyldt 5, 7, 12 eller 15 år.

SCOR-skema indsættes

Målgruppe

Sundhedsplanen er opbygget af målgrupper inddelt efter alder: 0–3 år, 3-5 år, 6-12 år, 13-15 år og 16-21 år.

For hver gruppe beskrives: Sundhedsmål, metoden til at nå målene og den basisydelse, der tilbydes alle brugere i tandplejen samt behovsydelser, der tilbydes grupper eller børn/unge, der har større risiko for at udvikle tandsygdomme.

For de 0-5-årige arbejdes der fortrinsvis på det individuelle plan med oplysning til forældrene samt tandbørstetræning på barnet sammen med forældrene.

For gruppen af de 6-12-årige ligger hovedvægten fortsat på forældresamarbejdet samtidig med at børnene med stigende alder inddrages mere og mere – også på det individuelle plan. Ansvar for tandsundheden lægges efterhånden over på det enkelte barn/den unge.

I gruppen af 13-18-årige rettes indsatsen udelukkende individuelt mod den unge. Her handler det i høj grad om at sikre, at den unge kan tage ansvar for egen tandsundhed og mestre en vedvarende sund livsstil. Behovsydelserne tilbydes til børn/unge med større risiko for udvikling af tandsygdomme jf. VEJ nr. 9382 af 12. maj 2023. Med disse ydelser tilstræbes det, at sikre større lighed i tandsundhed ved Børne- og ungdomstandplejen.

Målgruppe 0-3-årige (mælketænder)

Vidensmål

At forældre skal have viden om:

- Mælketændernes frembrud og deres betydning
- Amning er godt, men efter tandfrembrud kan det være årsag til caries
- Bakteribelægninger på tænderne er årsag til caries og tandkødsbetændelse
- Tandbørstning 2 gange dagligt fra den første tand bryder frem, er vigtigt for at undgå caries
- Tandbørstning med fluortandpasta med fluorindhold på 1450 ppm beskytter tænderne mod caries. Forældrene skal kende dosering
- Sammenhæng mellem kost og caries/erosioner
- Kalk er vigtigt for opbygningen af tænder og knogler
- Sukkerholdige drikke i sutteflasken eller sut dyppet i sukker/honning er årsag til caries i tænderne

- Medicin kan fås sukkerfrit
- Fravænning af sutten bør ske ved senest 3-årsalderen
- Forholdsregler ved tandskader

Holdningsmål

At forældres holdning er:

- At det er naturligt, at barnet har helt sunde tænder i 0-3-årsalderen
- At barnets tandsundhed er forældrenes ansvar
- At tandbørstning 2 gange dagligt er nødvendigt for at undgå caries. Forældrene bør gennemføre tandbørstning, fra første tands gennembrud, for at give barnet gode tandbørstningsvaner
- At det er vigtigt, at barnet får en god start i den kommunale børne- og ungdomstandpleje

Adfærdsmål

At forældres adfærd skal være:

- At forældrene børster barnets tænder 2 gange dagligt med fluortandpasta. Tænderne børstes helt rene inden sengetid
- At der anvendes tandpasta med fluorindhold på 1450 ppm
- At forældrene giver børnene gode kost- og drikkevaner
- At forældrene er opmærksomme på sukkerholdig medicin. Barnets tænder børstes grundigt efter indtagelse af medicinen
- At forældre og barn mødes på klinikken til de aftalte besøg

Metoder:

Basisydelsen

- Informationsbrev udsendes sammen med indkaldelse til første tandplejebesøg
- Første besøg på klinikken sker når barnet er 1,5 år
- Første besøg; En dialog med forældrene, hvor vi formidler klare ensartede budskaber om tænder, tandpleje, kost og drikkevaner samt tandskader
- Der oprettes journal
- Børste på tværs træning med forældrene, når barnet ligger på puslepuden (forældrene børster)
- Tydelig og præcis demonstration af anbefalet tandpasta-mængde og type
- Behandling af begyndende cariesangreb med fluorlak
- Risikovurdering og fastsættelse af tidspunkt for næste status undersøgelse, senest efter 18-24 måneder
- Inddragelse af forældrene i risikovurderingen samt inddragelse i aftalerne om det videre forløb

Målgruppe 3-5-årige (mælkætænder)

Vidensmål

At forældre skal have viden om:

- Mælkætændernes frembrud og deres betydning
- Bakteriebelægninger på tænderne er årsag til caries og tandkødsbetændelse
- Tandbørstning udført af en voksen 2 gange dagligt er vigtigt for at undgå caries

- Tandbørstning med fluortandpasta med fluorindhold på 1450ppm beskytter tænderne mod caries. Forældrene skal kende dosering
- "Børste på tværs" metoden
- Sammenhæng mellem kost og caries/erosioner (syreskader)
- Kalk er vigtig for opbygningen af tænder og knogler
- Medicin kan fås sukkerfrit
- Sodavand og søde/sure læskedrikke/fødevarer er årsag til uoprettelige erosioner(syreskader) på tænderne
- Fravænning af sutter bør ske senest ved 3-årsalderen
- Forholdsregler ved tandskader

Holdningsmål

At forældres holdning er:

- At det er naturligt, at barnet har helt sunde tænder i denne alder
- At barnets tandsundhed er forældrenes ansvar.
- At tandbørstning 2 gange dagligt er nødvendigt for at undgå caries. Forældrene bør gennemføre tandbørstningen, selvom barnet ikke vil
- At det er vigtigt, at barnet er trygt ved besøg i tandplejen

Adfærdsmål

At forældres adfærd skal være:

- At forældrene børster barnets tænder 2 gange dagligt med fluortandpasta. Det er vigtigt, at tænderne børstes helt rene inden sengetid
- At der anvendes tandpasta med et fluorindhold på 1450 ppm
- At "børste på tværs metoden" anvendes
- At forældrene giver barnet sunde kost- og drikkevaner
- At forældrene er opmærksomme på sukkerholdig medicin. Barnets tænder børstes grundigt efter indtagelse af medicinen
- At forældre og barn møder på klinikken til de aftalte besøg

Metoder:

Basisydelsen

- Individuel indkaldelse til tandeftersyn, og første undersøgelse med scor¹ i det kalenderår, barnet fylder 5 år
- Mødet med familierne er fortsat baseret på dialog og anerkendelse
- Instruktion og træning af forældre i tandbørstning og børste på tværs metoden
- Forældre skal kende doseringen/mængden af anbefalet tandpasta mængde og type
- Behandling af begyndende cariesangreb med fluorlak
- Røntgenbilleder på indikation (begrundelse)
- Fissurforsøgning(lakforsøgning) af mælkekindtænderne på indikation (begrundelse)
- Orientering om frembrud af 6-års tænderne

¹ SCOR (Sundhedsstyrelsens Centrale Odontologiske Register)

- Udlevering af brochurer efter behov
- Risikovurdering og fastsættelse af tidspunkt for næste besøg
- Inddragelse af forældrene i risikovurderingen samt aftalerne om det videre forløb

Målgruppe 6-12-årige (mælketænder og blivende tænder)

Vidensmål

At barn og forældre skal have viden om:

- Bakterielægninger på tænderne er årsag til caries og tandkødsbetændelse
- Tandbørstning 2 gange dagligt er vigtigt for at undgå caries
- Barnet ikke er tilstrækkelig motorisk udviklet til at kunne børste sine tænder rene før i 10-12-årsalderen
- Tandbørstning med fluortandpasta med fluorindhold på 1450 ppm beskytter tænderne mod caries. Forældrene skal kende dosering
- Tændernes frembrudsperiode er en risikoperiode med hensyn til caries
- Tandbørstning på tværs er ekstra vigtig i tændernes frembrudsperiode
- Vi anbefaler fissurforsegling(lakforsegling) af de blivende kindtænder på indikation (begrundelse)
- Brug af tandtråd, specielt ved fladekontakter, forebygger caries mellem tænderne
- Sammenhæng mellem kost og caries
- Sodavand og søde/sure læskedrikke/fødevarer er årsag til uoprettelige erosioner(syreskader) på tænderne
- Kalk er vigtigt for opbygningen af tænder og knogler
- Forholdsregler ved tandskade

Holdningsmål

At barnet og forældrenes holdning er:

- At det er naturligt, at barnet har helt sunde tænder i denne alder
- At barnets tandsundhed er forældrenes ansvar
- At tandbørstning 2 gange dagligt er nødvendigt for at undgå caries
- At forældre er med på klinikken til de aftalte besøg

Adfærdsmål

At barnet og forældrenes adfærd skal være:

- At forældrene børster barnets tænder 2 gange dagligt med fluortandpasta. Det er vigtigt, at tænderne børstes helt rene inden sengetid
- At der anvendes tandpasta med et fluorindhold på 1450 ppm
- At barnet fra 10-årsalderen gradvis overtager tandbørstningen om morgen
- At "børste på tværs" metoden anvendes med særlig fokus på tænder i frembrud
- At der anvendes tandtråd ved begyndende huller mellem tænderne
- At de har sunde kostvaner, herunder at de vælger mellemmåltider med lavt indhold af sukker
- At børnene primært drikker vand eller mælk
- At barn og forældre møder på klinikken til de aftalte besøg

Metoder:

Basisydelsen

- Individuel indkaldelse til tandeftersyn, hvor barnets tænder indfarves, og barn og forældre instrueres i "børste på tværs" metoden efter behov
- Instruktion i brug af tandtråd ved begyndende caries mellem tænderne
- Orientering om frembrud af 6-12 års tænder
- Røntgenbilleder på indikation
- Behandling af begyndende cariesangreb på fluorlak
- Fissurforsøgling (lakforsøgling) af blivende kindtænder på indikation (begrundelse)
- Risikovurdering og fastsættelse af tidspunkt for næste besøg
- Inddragelse af barn og forældre i risikovurderingen samt aftalerne om det videre forløb

Målgruppe 13-15-årige (blivende tænder)

Vidensmål

At de unge og deres forældre skal have viden om:

- Plak(bakteriebelægning) på tænderne er årsag til caries og tandkødsbetændelse
- Hvordan caries undgås
- Sodavand og søde/sure læskedrikke/fødevarer er årsag til uoprettelige erosioner (syreskader) på tænderne

Holdningsmål

At de unges og deres forældres holdning er:

- At det er naturligt at have sunde og rene tænder, og at det er en væsentlig del af den personlige hygiejne at børste tænder
- At det er nødvendigt, at man selv gør en indsats, hvis man ønsker at bevare tænder og tandkød sundt
- At mælk og vand er bedst, når tørsten skal slukkes

Adfærdsmål

At de unges adfærd er:

- At de børster tænderne helt rene 2 gange dagligt og vælger fluortandpasta med et fluoridindhold på 1450 ppm
- At de anvender tandtråd ved fladekontakter og ved begyndende caries mellem tænderne
- At de har sunde kostvaner
- At de primært drikker vand eller mælk
- At de møder på klinikken til aftalte besøg

Metoder:

Basisydelsen

- Ved tandeftersyn kan alle indfarves på indikation(begrundelse) og instrueres i "korrekt tandbørstningsmetode"
- Røntgenbilleder på indikation (begrundelse)
- Behandling af begyndende cariesangreb med fluor

- Instruktion i brug af tandtråd ved fladekontakter og ved begyndende caries mellem tænderne
- Unge med erosioner(syreskader), piercinger samt unge der ryger, inddrages i en samtale herom
- Risikovurdering og fastsættelse af tidspunkt for næste besøg
- Inddragelse af den unge i vurderingen af cariesstatus samt aftalerne om det videre forløb
- Inddragelse af og tilsagn fra forældrene

Målgruppe 16-21-årige (blivende tænder)

Vidensmål

At de unge skal have viden om:

- Plak (bakteriebelægninger) på tænderne er årsag til caries og tandkødsbetændelse
- Hvordan caries undgås
- At sodavand og søde/sure læskedrikke/fødevarer er årsag til uoprettelige erosioner(syreskader) på tænderne
- Visdomstændernes placering og frembrud
- Rygningens skadelige virkninger
- Det gældende tandplejetilbud når de fylder 21 år

Holdningsmål

Vi ønsker, at de unges holdning er:

- At det er naturligt at have sunde og rene tænder, og at der er en væsentlig del af den personlige hygiejne at børste tænder
- At der er nødvendigt, at man selv gør en indsats, hvis man ønsker at bevare tænder og tandkød sundt
- At mælk og vand er bedst, når tørsten skal slukkes

Adfærdsmål

Vi ønsker, at de unges adfærd er:

- At de børster tænderne helt rene 2 gange dagligt og vælger fluortandpasta med et fluorindhold på 1450 ppm
- At der anvendes tandtråd ved fladekontakter og ved begyndende caries mellem tænderne
- At de har sunde kostvaner
- At de primært drikker vand og mælk
- At de møder på klinikken til de aftalte besøg
- At de fortsætter i regelmæssig tandpleje, efter de er fyldt 22 år

Metoder:

Basisydelsen

- Korrekt tandbørstningsmetode
- Røntgenbilleder på indikation (begrundelse)
- Behandling af begyndende cariesangreb med fluor
- Instruktion i brug af tandtråd ved fladekontakt og ved begyndende caries mellem tænderne
- Unge med erosioner(syreskader), piercinger samt unge, der ryger, inddrages i en samtale herom

- Risikovurdering og fastsættelse af tidspunkt for næste besøg
- Inddragelse af den unge i vurderingen af cariesstatus samt aftalerne om det videre forløb
- Inddragelse af og tilsagn fra forældrene

Tandregulering

Tandregulering i Morsø Kommune varetages efter udbud af én reguleringstandlæge, hvor tandregulering tilbydes børn og unge indtil det fyldte 22. år.

Visitationen sker fra privatpraktiserende tandlæger til visitation hos reguleringstandlægen, med henblik på vurdering af tandstillingen. Tandreguleringsbehandlingen foretages i samarbejde med en specialtandlæge.

Tandplejens rolle ved bekymring om omsorgssvigt og overgreb overfor børn og unge

I Morsø Kommune sigter vi mod, at alle børn og unge skal have lige mulighed for at udvikle sig til ansvarlige og selvstændige borgere.

Alle børn og unge i alderen 1½ -21 år møder i den kommunale børne- og ungdomstandpleje. Børnene indkaldes med individuelle intervaller. Vi har derfor god mulighed for at følge det enkelte barn og dets familier. Både i forhold til fremmøde og hygiejne, men også i forhold til traumer/skader i eller uden for munden.

Inden for de seneste år er der kommet et øget fokus på tidlig opsporing af omsorgssvigtede børn og unge.

Det betyder

Hvis et barn gentagne gange udebliver fra regelmæssig tandlægelige undersøgelser /behandlinger/forsømmer at følge tandlægens anvisninger angående hensigtsmæssig tandpleje eller andre tegn, som kan være bekymrende, skal der ske underretning til Center for Børn og Unge.

For unge over 18 år bliver der ikke taget til kontakt til kommunen ved udeblivelse. Tandplejen skal forsøge at fastholde og motivere de unge. Hvis de efter gentagne opfordringer ikke ønsker undersøgelser/behandlinger, afsluttes de i tandplejen og kommunen informeres.